

Ese odata in sepméana:
Dumineca.

Pretiulu de prenumeratiune:

pre anu intregu 6 fl. v. a.
diuometate de anu 3 fl. v. a.
patraru de anu 1 fl. 50 cr.

Pentru Romani'a si strainetate:

pre anu intregu 9 fl. v. a.
diuometate de anu 4 fl. 50 cr.

LUMINA

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Corespondintele si banli de prenumeratiune se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina” in Aradu, cancelarii a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contine cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garmond) tacs'a 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. era mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiulu publicatiunilor se să anticipate.

Organu officiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.**PARTE OFICIALE.**

1025/53 Pres.

CONVENTIUNA

din indurarea lui Dumnedieu, dreptcredintiosulu, episcopu alu Aradului, Oradii-mari, Ienopolei, si alu Halmagiului, precum si alu partiloru adnesate din Banatulu-Timisiului.

Iubitului cleru si poporu din partile ce apartin la consistoriulu Nostru din Oradea-mare: daru si pace dela Dumnedieu. Tatalu, si dela Domnulu nostru Isusu Cristosu!

Dupace cu intrarea Nôstra in functiune ca episcopu diecesanu, postulu de vicariu episcopescu la Consistoriulu eparchialu din Oradea-mare, care nainte de acea lu-imbracaseemu Noi, la 20 Aprilie a. c. a devenit u in vacanta,

— sinodulu nostru eparchialu in sesiunea ordinaria din anulu acest'a, si anume in siedint'a sa din 23 Aprilie a. c. a alesu de presiedinte vicariu episcopescu la memoratulu Consistoriu-oradanu pre venerabilulu parinte archimandritulu Andreiu Papp, ér. Noi amu intaritu acésta alegere, si amu dispusu cu datulu de astadi celea necesari pentru intrarea numitului Nostru vicariu in functiune.

Vi facem dar cunoscutu Vôue tuturor'a, Iubitu cleru si poporu din partile Consistoriului Oradii-mari! acésta indeplinire a vicariatului episcopescu din Oradea-mare, si ve poftim pre toti: ca pe alesulu vicariu alu Nostru, venerabilulu parinte archimandritu Andreiu Papp, ca pre atare se-lu cunosceti si respectati, si lui in afacerile oficiai, se-i dati ascultarea, supunerea si, surgerea trebuintiosa; impartasindu-vi de altmintré tuturoru archipasatorésc'a Nôstra binecuvantare.

Datu in resiedint'a Nôstra episcopésca din Aradu, la 15 Maiu, 1875.

Alu vostru de binevoitoriu episcopu:

Ioann Metianu m. p.

PARTE NEOFICIALE.**Sinodulu eparchiei Aradului.****Siedint'a II.**

s'a tienetu la 21 Apriliu Presiedinte: Preasant'a Sa Parintele Episcopu Ioanu Metianu. Notariu: Teodoru Pap.

Nr. 4: Protocolulu siedintiei de eri s'a ceditu si

S'a autenticatu.

Nr. 5: Parintele Meletiu Drehiciu, in numele sinodului, exprima bucuria ca alesulu sinodului este intaritu, consecratu si introdustu de Episcopu. Uréza Preasantie Sale ani multi in felicire spre realisarea dorintelor clerului si a poporului.

Preasant'a Sa Parintele Episcopu respondiendu la salutările primite, provoca clerulu si poporulu a-lu sprigini in purtarea sarcinilor, ce le-a luat u asupra-si, promitiendu cu solenitate,

ca Preasant'a Sa nu va lipsi nici candu dela chiamarea, ce Prevedinti'a divina i-a indegetat'o prin dorint'a manifestata a clerului si a poporului credintiosu.

Sinodulu, intre urari, ie cu placere la cunoscinta de chiaratiunile Preasantiei Sale Parintelui Episcopu.

Nr. 6. Presidiulu presinta scrisoarea Escalentiei Sale Parintelui Metropolitu, prin carea transpune carthia ministeriala in caus'a pretensiunilor, ce fondulu scolariu le forma facia cu erariulu.

Se transpune comisiunei epitropesci, cu insarcinarea, ca se reporteze inca in siedint'a, ce se va tinea astadi dupa mediadi, fiindu caus'a urgenta si avenda de a se contielege cu sinodulu loru.

Nr. 7. Presidiulu presinta decisulu congresului in caus'a fondurilor comune dieceselor de Aradu si Caransebesiu.

Se transpune comisiunei epitropesci cu insarcinarea se reporteze in siedint'a de astadi dupa mediadi.

Nr. 8. Presidiulu presinta decisulu congresualu, asupra memorandului, ce i-s'a asternutu dela conferintia ipvetiatorésca din Tulca.

Se transpune comisiunei scolarie.

Nr. 9. Presidiulu presinta decisulu congresualu asupra petitiunei comitetului parochialu din Geic'a.

Se transpune comisiunei petitionarie.

Nr. 10. Presidiulu presinta anunçarea metropolitana, că estimpu are se se tinea congresu, deci provoca sinodulu a se integrigi de spese.

Se transpune comisiunei epitropesci ca se-o tracteze dinpreuna cu bugetulu.

Nr. 11. Se presinta reporturile consistariului din Orade.

Se impartu intre respectivele comissiuni.

Nr. 12. Reportulu fondurilor comune.

Se transpune comisiunei finanziarie.

Nr. 13. Memorandulu preotimei din tractulu Timisului in caus'a reducerei parochielor.

Se transpune comisiunei petitionarie.

Nr. 14. Emericu Stanescu, in scrisu aréta sinodului ca, fiindu morbosu, nu va potea participa la siedintie.

Se ie spre scire.

Nr. 15. Georgiu Feieru presinta petitiunea Nastei Gornicu pentru absolvarea de unele tacse.

Se transpune comisiunei petitionarie.

Nr. 16. Georgiu Popa presinta petitiunea comitetului parochialu din Pecic'a romana pentru ca consistoriulu se decida acusele comitetului asupra preotului Terentiu Dimitrescu.

Se transpune comisiunei petitionarie.

Nr. 17. La propunerea lui Vasiliu Paguba.

Se intregescu singuraticele comissiuni si anume:

In comisiunea de scole, in loculu repausatului Andreiu Machi, se alege Ioanu Russu.

In comisiunea epitropesca in loculu repausatului Ioanu Suci se alege Georgiu Popoviciu.

In comisiunea organisatoria, in loculu Excelentiei Sale Mironu Romanu, s'a alesu Andreiu Papp.

Nr. 18. Paulu Rotariu propune, ca de orace densulu e membru in epitropi'a provisoria a fondurilor comune, nu poate fi membru si in comisiunea finanziara chiamata a censură reportulu epitropiei amintite, deci renuncia din comisiune.

In loculu lui Paulu Rotariu, in comisiunea financiara, se alege Dionisiu Cadariu.

Nr. 19. Alessiu Popoviciu, fiindu in circstantie analoge cu cele amintite de Paulu Rotariu, renuncia de asemenea.

In loculu lui Alessiu Popoviciu se alege in comisiunea financiara Nicolau Zigre.

Nr. 20. Reportulu fiscalui consistorialu despre lasamentul Elena Birta

Se predă comisiunei epitropesci

Siedint'a venitoria se anuncia pre astazi dupa mediasi la 5 ore.

Acestu protocolu s'a ceditu si s'a autenticatu in siedint'a IV la ^{22 Apriliu} _{4 Maiu} 1875

Presindinte

Ioanu Metianu m. p.

Episcopu.

Teodoru Pap, m. p.

Notariu.

Siedint'a III.

s'a tienutu in ^{21 Aprilie} _{3 Maiu} 1875 la 5 ore d. m. Presidiulu ordinariu. Notariu: Paulu Popu.

Nr. 21. Din lips'a timpului fisicu nepotendu-se inca preparam protocolulu siedintiei de deminetia

Autenticarea protocolului siedintiei a II. se amena pre siedint'a de mane.

Nr. 22. Ilustritatea sa Domnulu Episcopu presedinte aduce la cunoscinta sinodului o telegrama a Ilustritatii Sale Domnului Episcopu alu Caransebesului, prin carea, cu privinta la conclusulu congresului nationalu de anu in cau'a cestiunilor controverse intre ambele diecese pentru fondurile comune, se face aretarea, cumca sinodulu eparchiale din acea diecesa a aflatu ca 16-20 membri din fia care sinodu ar fi a se intruni pe manedia la 6 ore dupa mediasi la Timisior'a pentru incercarea de complanare a diferintelor. Dnulu Episcopu presedinte crede ca cau'a este de urgintia, pentru darea responsului cerutu, si pune deci acestu obiectu cu preferintia la ordinea dilei.

Sinodulu luandu in desbatere obiectulu, la propunerea lui Vincentiu Babesiu, decide:

A se primi propunerea sinodului de Caransebesiu pentru tramiterea unei delegatiuni sinodali, in locu se merge toti membrii sinodului la unu locu comunu pentru scopulu avisatu de congresulu natiunalu; de asemenea a se primi si lbculu Timisior'a si timpulu de manedia, Marti in 4 Maiu pe dupa mediasi la 6 ore; in fine numerulu membrilor delegandi se statoresce ca suficiente de 15; er Domnulu Episcopu presedinte este rogatu a da responsulu telegraficu la Caransebesiu in acestu intielesu.

Nr. 23. Dlu Paulu Rotariu, ca reportore alu comisiunei epitropesci, da cetire votului acesteasi comisiuni asupra conclusulu congresualu in obiectulu de mai susu despre fondurile comune.

Propunerea, ca enunciatulu de competitintia a maritului congresu se iee spre sciintia, se primesce; er alta propunere mai departe despre modulu de procedere, se dechiara preventa prin decisulu de sub Nrulu preseidinte.

Nr. 24. Totu Paulu Rotariu, ca reportore alu comisiunei epitropesci, propune in cau'a hartiei naltului ministeriu de cultu

si instructiune publica, prin carea se cere convoarea spre compensare reciproca intre pretensiunea erariului de 30,319 fl. 39 cr. v. a. si pretensiunea bisericii ortodoxe fatia de statu in suma 156,241 fl. banca, seu 65,621 fl. 29 cr. v. a. Vincentiu Babesiu propune, si sinodulu primește:

Acesta causa dimpreuna cu votulu comisiunei se se dee ca materialu delegatiunei ce va merge la Timisior'a pentru de a midiloci o contielegere cu delegatiunea sinodului din Caransebesiu in acesta causa comuna, acceptandu-se reportu despre acea contielegere.

Nr. 25. Ilustritatea Sa Domnulu Episcopu presedinte pune la ordinea dilei alegerea a loru 15 membrii pentru delegatiunea mai susu primita, de asemenea cestiunea instructiunei, ce ar fi a li se da.

In catu pentru instructiune, la propunerea lui Vin. Babesiu

Sinodulu afila atare deplinu cuprinsa in conclusulu concerninte alu congresului nationalu sub Nrulu 66 de anulu trecutu, si delegatiunea este avisata a se tine de aceea; er in catu pentru alegerea membrilor delegatiunei, esmitiendo-se o comisiune de 5 membrii: Chirilescu, Babesiu, Bonciu, Teodoru Pap si Emanuil Misiciu, insarcinata a compune o lista, — pe langa suspinderea intr'acea a siedintiei pe 10 minute, — dupa redeschiderea siedintiei cetindu-se prin presidiu list'a combinata de comisiune, aceea peste totu se primește, alesi fiindu, din cleru: Arhimandritulu Andreiu Papu, Meletiu Dreghiciu, Iosifu Beliesiu, Simeonu Bic'a si Georgiu Vasilieviciu; dintre laici: Vincentiu Babesiu, Parteniu Cosm'a, Sigismundu Borlea, Ioanu P. Desseanu, Demetru Bonciu, Eugeniu Mocioni, Nicolau Zigre, Stefanu Adamu, Georgiu Haic'a, si Alestu Popoviciu.

Nr. 26. Sulevandu-se cestiunea despre spesele de caleatoria pentru membrii delegatiunei, se decide:

Pana la o disputetina definitiva in acesta privintia, in contielegere cu sinodulu eparchialu din Caransebesiu, de o cam data se antecipa spesele de caleatoria, si anume pentru 16 mile, dupa normativele custatator, cate 8 fl. pentru fiecare membru, impreuna 120 fl. din fondulu generalu diecesanu.

Nr. 27. Urmédia la ordine referad'a comisiunei bisericesci despre reportulu senatului strinsu bisericescu dela consistoriulu aradanu, care prin referintele seu Georgiu Dringou propune, si

Sinodulu ie spre scire ca, in districtulu acestui consistoriu sunt 11 protopresbiterate, 302 comune bisericesci matre, 76 filiale, 327 biserici, o biserica din Ecic'a a trecutu la serbi, 401 parochii, 61.423 case, 328.227 suflete cu 10 protopresbiteri si unu administratoru protopresbiteralu, 195 parochi, 180 administratori parochiali, 30 capelani, 1 diaconu; mai departe, ca numerulu parochielor de anu a scadiutu cu 18, dintre cari Topl'a, in protopresbiteralu Hasiasiului, mai mare parte a locuitorilor dimpreuna cu preotulu au trecutu la religiunea greco-catolica, si mai remanendu 11 case, aceleia s'a affiliat la Iersnicu; un'a parochia din Pecic'a, un'a din Ecic'a si alt'a din Nadlaeu, in urmarea despartirei ierarchice, au trecutu la ierarchia serbesca, er 14 devenindu in vacantia, s'a redusu. Cu privire la trecerea comunelor la alta confessiune, in urmarea propunerei lui Nic. Zigrea: cestiunea se concrede consistoriului diecesanu, ca se cercetedie referintele trecerei, si se constatacă indicii, si cine a trecutu la confessiune streina cu observarea formalitatilor prescrise in lege, avendu a se ingrijiti de provederea aceloru creditiosi, cari dupa lege nu se potu considera de trecuti.

Nr. 28. Relativu la reportulu senatului bisericescu ea, din 401 parochii, 17 sunt vacante, dintre cari unele din lips'a concurrentilor, er parochia din Giul'a magiara din motivu, ca acesta parochia, conformu projectului despre arondarea protopresbitera-

telor, e menita pentru statiune protopresbiterala, si asia pana la primirea numitului proiectu prin congresulu nationalu bisericescu, nu se potu indeplini, — considerandu ca s'ortea decisiunii consistoriale aduse cu referintia la parochia din Giul'a magiara inca este pendinte de la apelat'a insinuata sub Nrulu 1807/874, comisiunea propune, si

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 29. Cu privire la propunerea senatului bisericescu pentru ca parochiele vacante se se indeplinesca cu individi mai pu-cinu cualificati

Sinodulu sustiene conclusulu seu de sub Nrulu 63 din anulu trecutu.

Nr. 30. Relativu la reportulu senatului bisericescu, ca in anulu espiratu au morit u protopresbiteru, 18 parochi, 3 capelani si unu preotu dela captivii din Ilav'a, — ca s'au hirotonit 1 protopresbiteru, 17 presbiteri si unu diaconu, din cari 1 protopresbiteru, si 11 presbiteri apartine la districtulu consistorialui oradanu, ca de prezinte sunt numai 14 asesori onorari, ér 2 locuri pentru asesori ordinari si 5 pentru asesori onorari sunt nedeplinite, cumca ca referinte la acestu senat bisericescu conform decisului Nr. 61 din anulu trecutu e aplicata Domnului Vincentiu Schelegianu; in fine ca la institutulu teologicu din Aradu sunt aplicati: 1 profesor ordinariu, unu substitutu si unu cantoru, — comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire, éra consistoriulu se indruma ca cátu se pote mai timpuriu se aléga profesoru ordinariu la institutulu teologicu.

Nr. 31 Cu referintia la reportulu totu aceluiasi senat, ca in cursulu alu III-lea la institutulu teologicu sunt 11, in al II-lea 8, éra in cursulu primu 27 elevi, dintre cari 19 sunt cu 8 classe, 6 cu 7, 4 cu 6, 6 cu 5, 5. cu 4, si unul cu 2 clase gimna-siali, 2 cu testimoniu din preparandia, si unul cu 4 clase normale; — ca esamenulu semestralu in institutulu teologicu s'a tienutu in 25 si 26 fauru a. c. cu succesu bunu, in fine ca dintre teologii absoluti, 6 au depusu esamenulu de cualificatiune pentru parochie bune, 5 pentru parochie de frunte, — la propunerea comisiunei, din partea sinodului

Se ié spre scire.

Nr. 32. Relativu la reportulu aceluia-si senat, ca dela sessiunea sinodala de anu s'au tienutu 8 siedintie consistoriali ordinarie, un'a straordinaria, a incursu 471. esibite la cari adaugandu-se 31 rezstante din anulu trecutu, la olalta 502, din acestea s'a pertratat 473, intre cari 13 matrimoniali, din cari, unul din competititia s'a transpusu la forulu de I-a instantia concerninte, 3 s'au pertratat si decisiu finalmente in forulu alu II-lea cu desfacerea caselor, 3 s'au restituuitu forului de I instantia, 6 sunt transpusu la defensorele matrimoniali, — cause disciplinari mai grele au incursu 3, dintre cari unul e sub actiune fiscala, ér două sub cercare; mai mici s'au pertratat in forulu de I instantia 4, in forulu de a II instantia 3, scauneloru protopresbiterali s'au transpusu 19, sub cercare sunt 4, — preste totu, cause nesuprate sunt 28, — la propunerea comisiunei

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 33. Cu privire la reportulu, ca din lips'a numerului re-cerutu de asesori nu s'au tienutu 8 siedintie ordinarie, in urma-re propunerei comisiunei

Sinodulu decide ca asesorii ambeloru consistórie, de la Aradu si Oradea-mare, cari fora scuse voru absentá de la trei siedintie consistoriali urmatore un'a alteia, se voru considerá ca abdisi de acestu postu onorificu.

Nr. 34. Cu referintia la propunerea senatului bisericescu pentru indeplinirea postului de asesoru referinte

Sinodulu sustiene decisulu seu de sub Nr. 61 din anulu trecutu.

Nr. 35. Relativu la reportulu ca, pacea interna a bisericei nóstre in decursulu anului 1874 s'a conturbatu in comunele: Topla din protopresbiteralu Hasiasiului, in Barra din protopresbiteralu Lipovei si in Bai'a din protopresbiteralu Totvaradiei, in comun'a Topla din 40 familii, 29 dimpreuna cu preotulu au trecutu la religiunea gr. cath. remanendu in religiunea strabuna inca 11 familii, — in urmarea propunerei comisiunei imbinante cu a lui Nicolau Zigrea

Sinodulu ié spre scire, — ér consistoriulu se indru-ma ca se cercetodie legalitatea trecerei si se constate numerulu individilor trecuti, eventualmiute se recurga la ministeriulu de culte si instructiune publica, pentru ca se emita comisiune, pentru constatarea legalisarei trecerei asertive.

Nr. 36. Relativu la reportulu, ca caus'a trecerei la alta con-fessiune a unor pucini din comun'a Barra a fostu mai cu séma scaparea de prestatunile recerute pentru scól'a confessională, — mai departe controversiele escate intre o parte a credintiosilor si preotulu Ioanu Mateiu, pe carele consistoriulu pentru abusuri spre molcomirea spiritelor si pana la deciderea causei, ce de presinte astépta opinionea fiscului consistorialu, l'a suspinsu de la oficiu si diumetate beneficiu, — la propunerea comisiunei imbi-nate cu propunerea lui Iosifu Popoviciu

Sinodulu ié spre scire indrumandu-se consistoriulu a face celea necesarie pentru incetarea cauelor conturbatóre.

Nr. 37. Cu referintia la reportulu, ca in comun'a Baia pana acum nici unu credintios alu religiunei nóstre nu a trecutu la religiunea straina dupa prescriptele art: LIII. de lege din 1868, si ca poporulu nu ar avea voia serióse a-si parasi religiunea stramosiesca, déca nu s'sr astfelii de conturbari, consistoriulu cu urgintia va intrevéni la guvernulu tierei pentru impededarea agi-tatiunilor, — comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire, ér consistoriulu e indrumat a face toti pasii necesari pentru a preveni periculu ce amenintia biseric'a si demoralisédia poporului.

Nr. 38. Relativu la reportulu, ca in corelatiune cu statulu biseric'a nóstra in partiele acestea nu a avut parte de vr'o superare, ordinatiunile ministeriali referitore la cause administrative, ca unele ce nu prejudeca intereselor nóstre bisericesci, s'au efectu-itu cu punctualitate, la propunerea comisiunei

Se ié spre scire.

Nr. 39. Cu privire la reportulu, ca de si consistoriulu in acestu anu nu a potutu preste totu satisface decisului sinodulu de sub Nrulu 152 din 1873 improspetatu cu decisulu Nr. 67 din anulu trecutu, in caus'a organisarei parochieloru si a do-tatiunei preotiesci, totusi in casuri obvenite a luatu mesură, ca la devenirea in vacantia a vre unei parochii nu a iertatu indepli-nirea aceleia pana la castigarea datelor despre imposibilitatea reducerei, ér in casu posibilu, reducerea s'a efectuitu, — la propu-nerea comisiunei

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 40. In urmarea propunerei comisiunei, cu referintia la reportulu ca conformu decisului Nr. 68 de anu pentru infinitia-re unui consistoriu la Timisior'a, datele si sumarile protopres-biterelor din partea consistoriului s'au asternutu congresului nationalu bisericescu,

Se ié spre scire.

Nr. 41. Relativu la reportulu, ca consistoriulu conformu de-cisului sinodalo Nr. 112. de anu, cu referintia la tienerea re-gulata a parastaselor intru memor'a fericitului si marelui me-cenate nationalu Emanuil Gozdu, — a indrumat a esecutare punctuala pe organele subalterne, — comisiunea propune si

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 42. Urmédia reportulu comisiunei bisericesci despre referad'a senatului strinsu bisericescu dela consistoriulu din Ora-dea-mare, ca in districtulu acelui consistoriu sunt 7 protopres-biterete, 292 comune bisericesci, 105 filiale, 30531 case, 192,012 suflete, dintre cari 96,031 barbati, 95,981 femei, — 299 biserici, 292 parochii, 51 parochi cu investitura, 173 fora investitura, 6 capelani, — 2 preoti supernumerari, emeritu 1, — au reposat in anulu trecutu 15 preoti, s'au hirotonit 5 preoti. Esamenu de cualificatiune au depusu 5 teologi absoluti toti provediuti cu tes-timoniu; — dintre acestia unul a solvitu tass'a, ér 4 restédia.

Parochii vacante sunt 68, mai departe consistoriulu accentuadia lips'a cea mare de preoti, carea impregjurare in multe parti ale districtului periclitédia moralitatea poporului si chiar esistintia bisericiei, prin urmare subversédia necesitate importanta de a se deplini acésta lipsa, in ori ce modru, propunendu co-misiunea, sinodulu decide:

Partea statistică se ié spre sciintia, si din motivu că in districtulu acestui consistoriu sunt fórté multe parochii vacante, consistoriulu e indrumatu a afilà modalitatea pentru indeplinirea parochielor vacante.

Nr. 43. Reportulu că miscarile religiunari notificate venerabilului sinodul eparchialu si in anulu trecutu, in anulu acesta nu s'au continuatu in alte comune numai in celea notificate la sinodul trecutu adeca: in Bucuróia, Chistagu si Secaciu, in cele dòue comune prime din partea innaltului ministeriu de culte si instructiune publica, la recercarea Eppului gr. cath. din Orade, pe calea municipiului comitatensu, s'au ordinat investigațiune mestecata, in care a fostu reprezentatul acestu consistoriu prin unu esmisu alu seu, totu odata s'a dispusu a se pertracta caus'a la municipiu in meritu, — insa pana acum a inca nu s'a pertractat si nu s'a decisu neci intr'o comuna. Consistoriulu acesta folosesce tóta energi'a pentru de a curmá astufelii de miscari religiunarie, la propunerea comisiunei

Sinodulu ié spre scire.

Nr. 44. Reportulu că, pentru ameliorarea dotatiunei preoției, acestu consistoriu a luat mesurile posibile prin acea că, prin ordinatiunea de sub Nr. 374 s'a pus la cale regularea parochielor si a dotatiunilor parochiali — la propunerea comisiunei

Sinodulu luandu spre sciintia, consistoriulu e indrumatu a face relatiune congresului nationalu bisericescu, conformu decisului sinodalu de sub Nr. 67 din a. 1874.

Fiindu timpulu inaintat, siedinti'a la 9 ore sér'a se incheia. Acestu protocolu s'a cetit u si s'a autentiatu in siedinti'a IV. la 22 Apriliu 1875.
4 Maiu

Presedinte
Ioanu Metianu, m. p.
Episcopu.

Paulu Popu, m. p.
notariu.

VARIETATI.

(Bibliografia) Au aparutu de sub tipariu „Cuventari funebrai și la casuri de mórte.” scrisse si prelucrate de I. P. Papu, preotu de dieces'a Gherlei. Formatu octavu, 164 pagine. Pretiul la unu exemplariu este 1 fl. 20 cr. v. a. Cei ce doresc se aiba acesta carte de predici, binelucrata si recomandabila pentru ori si care preotu — au a se adresá la autore in Gherl'a (Szamosujvár) in Transilvani'a. Adresarea se poate face său cu asemnatuie postala, alaturandu pretiul esemplarilor poftite, său si numai prin libel de corespondintia cu declaratiunea de a depune pretiul la primirea esemplarilor (posta utánvétel-Nachname) Colectantii dela 10 esemplarie primesc unu exemplariu gratuitu.

In 4 Maiu v. a. c. cu ocasiunea trecerii prin comun'a Beb'a vechia, la audiul sunetului melodiosu alu clopotelor, pre momentu furam miscati a cercetá sant'a biserica, si pre frati. Desi nu eram serbatoresce, ci de cale imbracati, amu intrat in biseric'a femeesca, si amu ascultat servitiul divinu, de unde mai nu puteam a ne desparti. Comun'a Beb'a vechia, pre cum au numit'o Domnulu Petru Popescu profesore in Romani'a, e marginea romanimei in Banatu. Aici, uimiti amu privit biseric'a desu indesata de poporu, cesa ce ne convinsa că, pastoriul este bunu si demnu de lauda. Dupa tienerea servitiului divinu, amu asistat la parastasulu ce s'a celebrat pentru sufletulu marei mecenatu nationalu Emanuil Gozsd. Fie-ne permisu a spune că amu vediut si auditu si alocurea, dar asia frumosu celebrandu-se servitiul diviu ca si aici n'amu vediut nici auditu. Au facut multa impresia in inimile nostre a tuturor' cuvintele patrundietorie ale parintelui Andreiu Vacarescu, carele intru atât a scitu se resuscite memor'a si faptele maretie ale mecenatului națiunei Emanuil Gozsd, — incătu a storsu lacrime din ochii ascultatorilor. — Beba-vechia, in castelul mare, a 4/5 v. a. 1875. Trei calatori si unu Chiriti'a, gimnasisti.

(f Necrologu.) Zenobia Fassie veduv'a lui **Alesandru Condi**, cu trei orfani, **Elisabeta Fassie** cu sociulu **Ioanu Golya**, veduv'a lui **Paulu Fassie** nascuta **Maria Malanu**, cu fii si fiicele: **Teodoru Paulu**, **Rozalia**, **Alesandra** si **Sandru**; **Paulu Fassie** preotu, **Ioanu Fassie** invetiatoriu, si **Ioanu Tiforu** preotu, in numele loru si a numerosiloru consangeni, face cunoscuta, cu inima durerosa, mutarea la cele eterne alui **Ioane Fassie** protopresbiterulu Pes-

tesiului, deputatu la sinodulu eparchialu aradanu si asesoru la Consistoriulu gr. orient. oradanu, prebunului parinte, socru, unchiu si cununatu, — repausat, dupa unu morbu greu de dòue dile, astadi demanétia la 5 ore, in etatea de 53 ani. Inmormantarea fericitului dupa ceremoniele sevirsute in biseric'a gr. or. din locu se va intempla mercuri in 12 Maiu d. m. la 4 ore, unde sunt poftiti toti amicii si cunoscutii. Oradea-mare, 10 Maiu 1875. *Fia-i tierin'a usiéra!*

(g) Invitare de prenumeratiune la „Cuventari bisericesci si funebrai.” — *Credint'a este din audiul, ér' audiul prin cuventulu lui Dumnedieu si cum voru audi fora de predicatoriu.*“ Rom. X. v. 17; — 14. Precum pastoriul din campu pastoresce si hranesc turm'a cu érb'a care nu elu a produsu: asia si pastoriul suflatescu (preotulu) trebuie se nutrësca turm'a cuventatoria cu cuventulu vietiei pornit u dela elu, ci dela Dumnedieu. Preotului este datu: a nutri prin evangeli'a lui Cristosu cetatiensi pentru patri'a cerésca; lui este incredintiatu ca se sporësca pe pamantu factorii faptelor bune si frumose; prin invetiaturile lui trebuie să se starnescă: pace si felicire intre familie, inflorire in statu, credintia in Dumnedieu, indemnu spre cultura, zelu si activitate pentru prosperearea binelui comunu etc. etc. Aceste se potu ajunge numai prin poterea cuventului; caci „*credint'a este din audiul, ér' audiul prin cuventulu lui Dumnedieu.*“ Rom. X. v. 17. Petrunsu de insemnatatea datorintielor cari sunt impuse preotului, am compus unu manualu de cuventari bisericesci si funebrai” a caruia lipsa se sente de multe ori. Scopulu ce l'am avutu in vedere la compunerea predicelor a fostu: a binevesti Evangeli'a lui Cristosu, si a le imfrumseta prin limb'a poporului. In armoni'a, stilulu si cuprinsulu loru iubitii mei frati in Cristosu voru afla materialulu, pre care formandu-lu de dupa trebuintele ascultatorilor, — lu voru folosi cu succesu. Cartea va cuprinde 20 de cuventari si va esi de sub tipariu la finea lui Noemvre a. c. altcum terminulu indicatua aternă dela succursulu si numerulu prenumerantilor. Pretiul cartei va fi: 1 fl. v. a. La 12 exemplarie se dă 1 gratis. Banii de prenumeratiune să se adresie la subscrișulu in Kétegyháza (cottulu Békés *) Kétegyháza, in maiu 1875. Iosifu I. Ardelénu, preotu.

*) Celealte diuari nationale inca suntu rogate se binevoiesca a primi in colonele loru acăsta invitare de prenumeratiune.

Medicinae & Chirurgiae
Dr. Elia Ioanoviciu

Magister Obstetriciae,

aduce la cunoscinti'a onoratului publicu in Pecic'a precum si vecinete, că s'a asiediatu aici ca medicu practicu. Ordinéza in domiciliulu său — Pecic'a romana, cas'a lui Agrima — de la 7 — 8 ore, dupa mediasi de la 2 — 3 ore. Ca se poate si celu seracu la casu de necesitate recură pentru ausiliu medicalu, prin acăstă declarezu că voiosu voiu dă pauperilor mana de ajutoriu, foră a pretinde dela respectivii pentru ostenél'a mea vr'o remuneratiune.

Concursu

Pentru statiunea invetiatorésca din comun'a Somoschiesiu, — protopopiatulu Chisineului, inspectatoratulu Siepresiului, — cu terminu pana la 21 Maiu st. v.

Emolumintele suntu:

- 1.) 105 fl. v. in bani gata,
- 2.) 18. cubule de bucate $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruzu,
- 3.) $\frac{1}{2}$ sesiune de pamantu estravilanu,
- 4.) 12 stangeni de lemn, din care e a se incaldí si scol'a,
- 5.) quartiru liberu si gradina de legumi.

Recentii au a-si substerne cursele loru, provedeute cu testimoniu, că a absolvatu cursurile preparandiale si au depusu esamenul de qualificatiune invetiatorésca, subsemnatului inspectoriu scolaru in Siepreusiu (Seprös.)

Comitetul parochialu.

In contilegere cu mine Mihaiu Sturza, insp. cerc. de scole.